

Vergrijzing of vergouding?

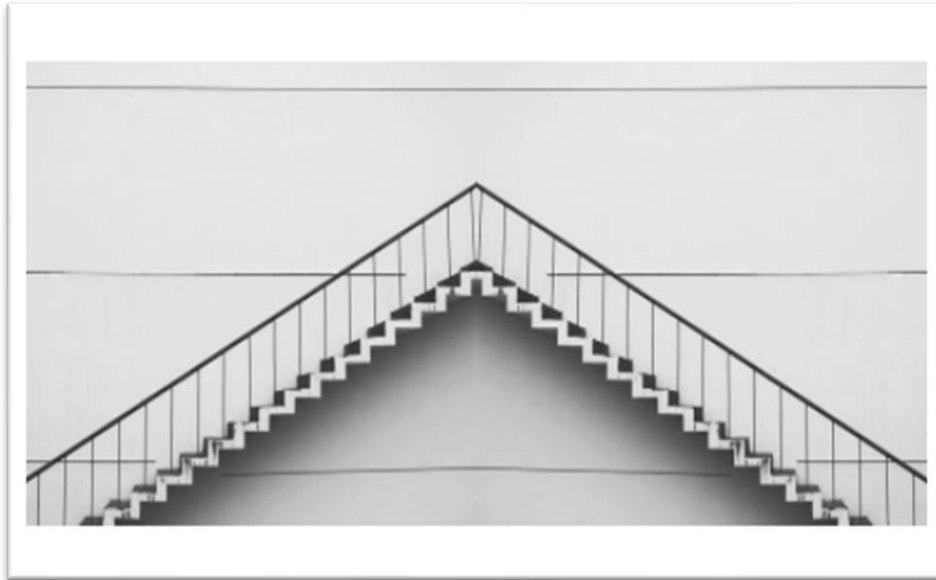
Zijn ouderen nog van tel in de samenleving?

Charlotte Brys

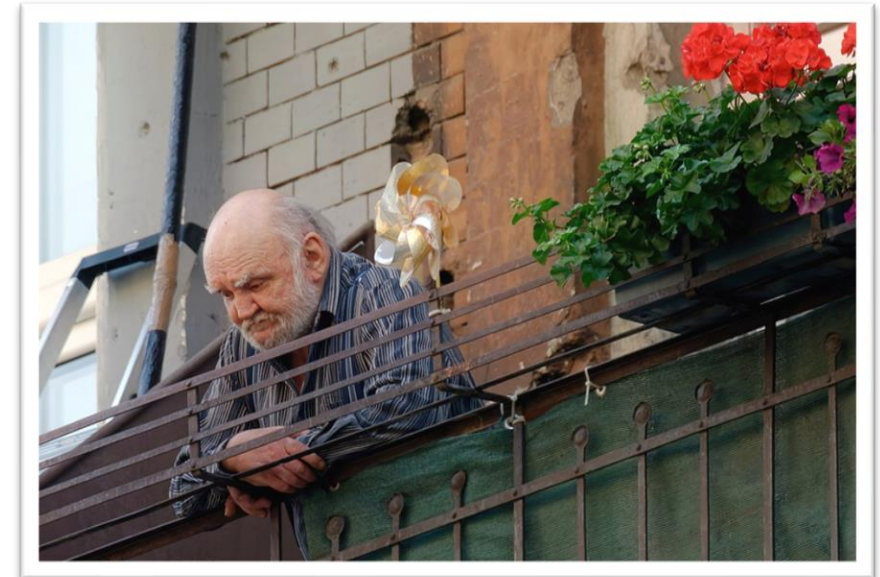
Trefdag ouderen en lokaal beleid, Brugge 28 maart 2022

Er was eens... jaren '60

Deficit-model

Disengagement theorie

Er was eens... jaren '60

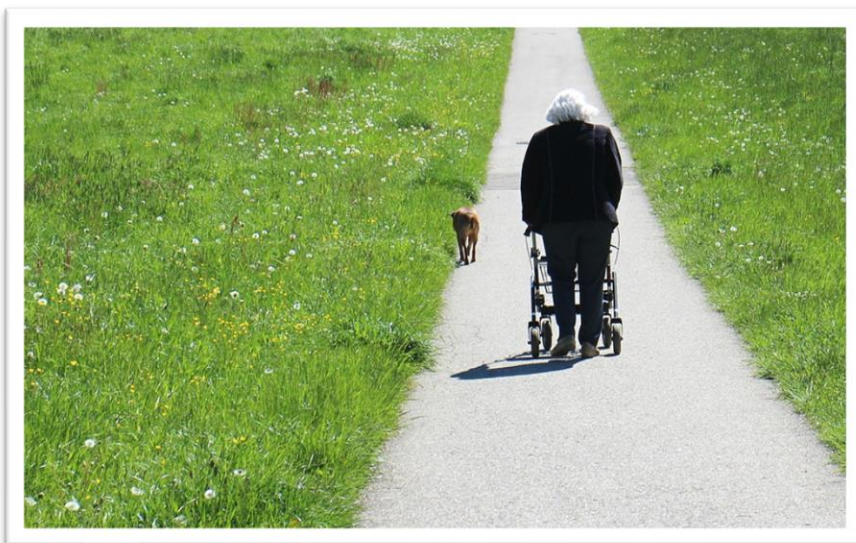

Rust-roest theorie

Activiteitentheorie

Jaren '80

Competentiemodel

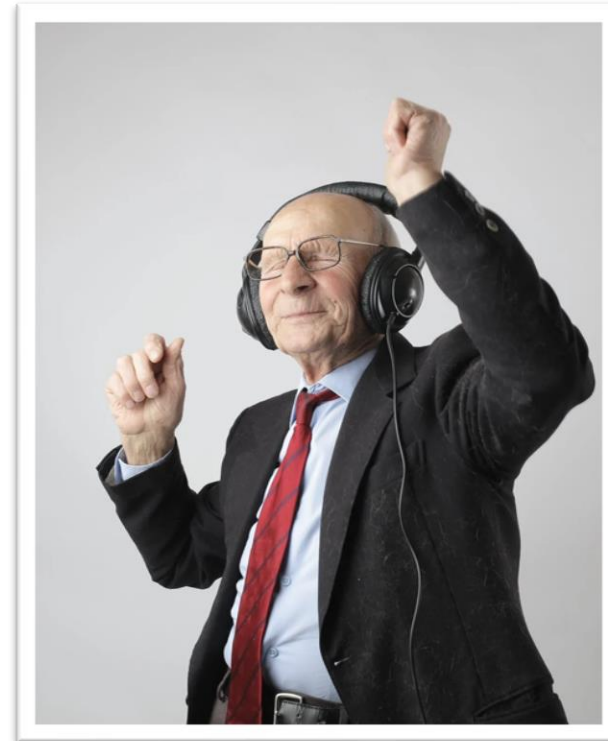

Productief ouder worden

Vanaf jaren '90-vandaag

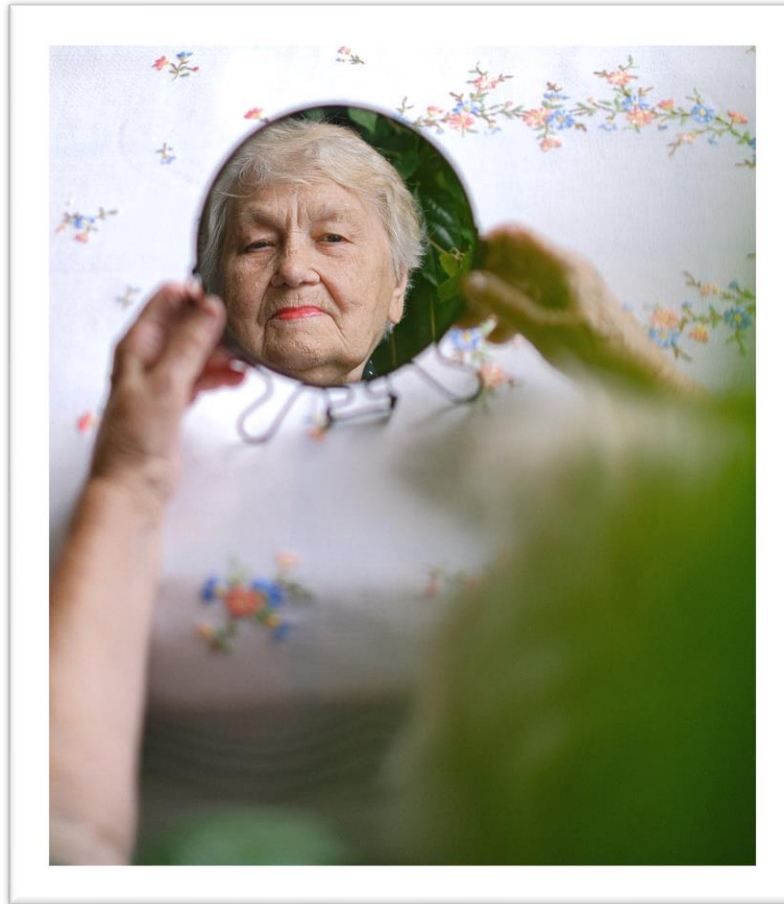
Actief ouder worden

Gezond verouderen

Gezond en actief ouder worden

Ja! Maar....

Enkele citaten

“Wat mij vooral opvalt met ouder worden is dat mensen anders met mij omgaan. Dat begon eigenlijk al wanneer mijn pensioen in zicht kwam. De meerderheid van de vragen die mij gesteld werden net voor mijn pensioen begon waren negatieve vragen.”

“Als je ouder wordt kijken mensen naar jou alsof je niets meer kunt. Alsof een smartphone een instrument is waarmee je na je 50^e verjaardag toch niets meer van begrijpt bijvoorbeeld. Sommigen nemen nog de tijd om je de nodige uitleg te geven, heel vriendelijk, dat wel, maar ze doen dat vaak op een uitermate kinderlijke wijze. Ze spreken mij betuttelend aan alsof ik terug 6 jaar ben en gebruiken om de haverklap verkleinwoordjes. Dergelijke situaties frustreren mij enorm. Net zoals ook pubers zich kwaad en onbegrepen kunnen voelen.”

Professor Emeritus Van Bendegem, 2020, Kopzorgen verdienen zorg

Praktijkervaringen

- Man 60-70 jaar – *“Een ziekte maakt stilaan van jou een ander mens. Mensen zien je spiegelbeeld maar niet de persoon die je van binnen bent.”*
- Man 70-80 jaar – *“Ik heb het gevoel dat ik na mijn actieve carrière niet veel meer in de pap te brokken heb in de gemeenschap.”*
- Vrouw 70-80 jaar – *“Mijn grote droom is om te leren schilderen. Kan ik hiermee nog wel op mijn leeftijd beginnen? Wat gaan de andere mensen in de les van mij denken?”*
- Man 80-90 jaar – *“Op mijn 80e verjaardag heb ik een klik gemaakt. Ik ben me oud gaan voelen en geraak er niet meer van af. De samenleving gaat veel te snel, ik val uit de boot.”*

Onderzoek

Vragenlijst 2021 Geerts & Brys (N= 1255, gemiddeld 70,7 jaar)

- 30,6% vindt dat het respect van de samenleving t.o.v. ouderen verminderd is sinds corona.
- 14,3% vindt dat er te weinig maatschappelijk respect is voor ouderen.
- 10,7% voelt zich niet gewaardeerd door de samenleving.

CHRISTEL GEERTS

Herkenbaar?

Tijd voor actie!

Wat is 'oud'?

Dé oudere bestaat niet

'Oud zijn' is relatief, gezondheid is belangrijke factor

Hoe zorgen wij als samenleving dat iedereen voldoende kansen krijgt om **gezond en actief te verouderen**?

Nood aan:

- Afstemming van aanbod op noden (**holistisch**, participatie, lokaal, gezondheidspromotie en ziektepreventie,...)
- Aandacht voor chronische zorg
- **Leeftijdsvriendelijke omgevingen**
- **Realistische kijk op ouder worden en ouderen** (cfr. ageïsme)

(WHO, 2021)

Holistisch

Lichamelijk

Psychisch

Sociaal

Omgeving

Leeftijdsvriendelijke omgevingen

Mobiliteit

Wonen

Sociaal-culturele
participatie

Respect en
sociale inclusie

Maatschappelijke
participatie

Communicatie en
informatie

Gezondheid en
zorg

Publieke ruimte
en gebouwen

(WHO, 2007)

Realistische kijk op ouder worden en ouderen

Ageïsme:

- Cognitief (stereotypering)
- Affectief (vooroordelen)
- Gedrag (discriminatie)

... op basis van leeftijd

Realistische kijk op ouder worden en ouderen

Ageïsme

- Omvangrijk issue: het is een wereldwijd gegeven.
- Heeft een zeer negatieve invloed op het welzijn van oudere volwassenen (naar schatting zijn 6,3 miljoen depressies wereldwijd toe te schrijven aan leeftijdsdiscriminatie).
- Onderschatting nefaste invloed van ageïsme op mensen.

(WHO, 2021)

Realistische kijk op ouder worden en ouderen

Fotografe Kyoko Hamada ging twee jaar op pad als oude vrouw:
"Ik voelde me onzichtbaar."

De Standaard –
bejaard/bejaarde/bejaarden > 200
keer op een jaar,
9/10:

- Hulpbehoevend zijn
- Geëvacueerd moeten worden vanwege brand
- Eenzaamheid

(Ludo Permentier, 2017)

Coronataks

**Belgische topeconoom doet
controversieel voorstel:
'Laat ouderen coronataks
betalen'**

De Morgen, 14 mei 2020

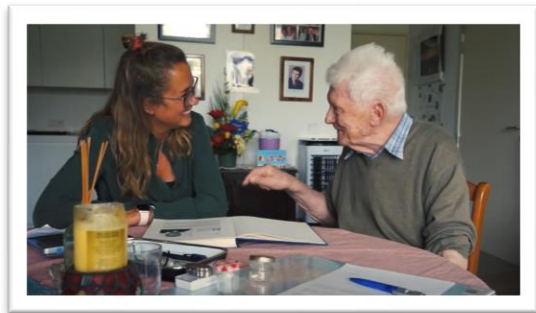
I Used to be you-project (start 2012 te New York)

Gastlessen studenten
(16-24 jaar)

Realistische kijk op ouder worden en ouderen

Hoe ageisme tegengaan? Onbekend maakt onbemind!

- Realistische beeldvorming/ nuancering in de media
- Aandacht rond het thema in het onderwijs
- Intergenerationele activiteiten via school, jeugdverenigingen, ouderenorganisaties,...
- Ouderen als heterogene groep zien
- Elkaar (h)echt leren kennen
- Educatie voor medewerkers die met ouderen werken
- Ouderenbeleid niet herleiden tot zorgbeleid
- Kijk verder dan iemands chronologische leeftijd
- Kijk naar het welzijn van de hele persoon en herleid iemand niet tot een ziekte/ stoornis (bv. 'dementerende' vs. 'persoon met dementie')
- Beleid en wetgeving tegen ageisme
- Tegengewicht aan negatieve beeldvorming: vergijzing of vergouding?

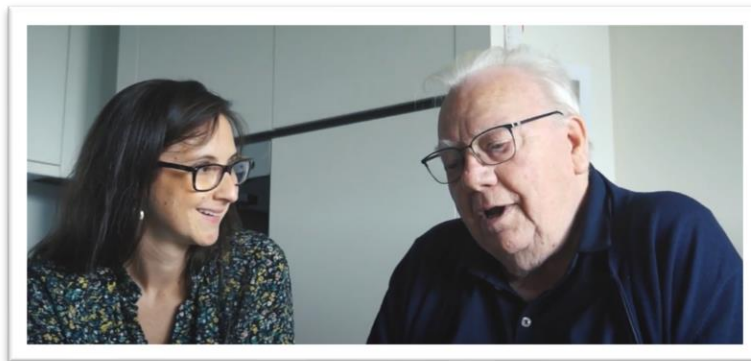

Pleidooi voor een waardige plaats voor ouderen in onze samenleving

CULTUUR

DEELDIT VIA: [Vind ik leuk](#) [Deeln](#) [Tweeten](#)

21 oktober 2021

Vergrijzing of vergouding?

Zijn ouderen nog van tel in de samenleving?

**In een gouden samenleving is iedereen van tel!
Laten we daar samen verder aan bouwen.**

Actief en gezond verouderen

Leeftijdsvriendelijke
omgevingen

Ageisme tegengaan

Aanbod
afstemmen op
noden

Holistisch

Aandacht voor
chronische zorg

Participatie

...

...en zo werden ze nog
lang, gezond en gelukkig
GOUDER

Bedankt!

www.chartoloog.be

charlotte.brys@chartoloog.be

